

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

« 08 » 10 2021

№ 308

Аккубаево

Татарстан Республикасы Аккубай муниципаль району Башкарма комитетының 2015 елның 28 октябрдәге 360 номерлы «2016-2022 елларга Татарстан Республикасы Аккубай муниципаль районында мәдәниятне үстерү» программасын раслау турында» 28.10.2015 № 360 карарына үзгәрешләр керту хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидәрә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003, № 131-ФЗ Федераль законга, «Мәдәният турында» 03.07.1998, № 1705 Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аккубай муниципаль району Уставына таянып, Татарстан Республикасы Аккубай муниципаль району Башкарма комитеты
КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Аккубай муниципаль району Башкарма комитетының «2016-2022 елларга Татарстан Республикасы Аккубай муниципаль районында мәдәниятне үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 28.10.2015, № 360 карарына (ТР АМР Башкарма комитетының 30.10.2019 ел, №753 карары белән расланган үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне исәпкә алып), «2016-2022 елларга Татарстан Республикасы Аккубай муниципаль районында мәдәниятне үстерү» муниципаль программасын яңа кушымта итеп бирелә торган редакциядә баян итеп, үзгәрешләр кертергә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Аккубай муниципаль районының рәсми сайтында интернет челтәрәндә түбәндәге адрес буенча: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> урнаштырырга һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Аккубай муниципаль району Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары С.В. Александровка йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Аккубай муниципаль району
Башкарма комитеты житәкчесе

С.Ю.Зайцев

Татарстан Республикасы
Акsubай муниципаль районы
Башкарма комитеты
08.10.2021 № 308
караына 1 нче кушымта

«2016-2024 елларга

**Татарстан Республикасы Акsubай муниципаль районында мәдәниятне
үстерү» муниципаль программасы**

Программа паспорты

Программа исеме	«2016-2024 елларга Акsubай муниципаль районында мәдәниятне үстерү»
Программа эшләү өчен нигез.	Программа РФ Конституциясе, ТР Конституциясе, федераль законнар, ТР законнары, муниципаль берәмлек Уставы, норматив хокукый актлар, «Мәдәният бүлеге» МКУ турында Нигезләмә нигезендә эшләнгән.
Муниципаль заказчы - программаның координаторы.	Татарстан Республикасы Акsubай муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчеләре.	Татарстан Республикасы Акsubай муниципаль районы Башкарма комитетының «Мәдәният бүлеге» муниципаль казна учреждениесе
Программаның максатлары	Мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендә Акsubай районы халкының агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, район халкы һәм кунаклары өчен мәдәният, сәнгать кинематография

	учреждениеләренен кызыксындыручанлыгын күтәрелүе
Программаның бурычлары	<p>1. Жәмгыять үсешенең мөһим ресурсы буларак, алар тарафыннан социомәдәни функцияләрне гамәлгә ашыру өчен музейларны комплекслы үстерү;</p> <p>2. Китапханә хезмәте күрсәтү системасын үстерү гражданнарга мәгълүматка һәм белемнәргә ирәкләүтәп керү, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклап калу буенча конституциячел хокукларны гамәлгә ашыруны тәмин итә ала;</p> <p>3. Милли музыкаль традицияләрне саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгәтен үстерү;</p> <p>4. Аксубай муниципаль районында кинематография үсеше, прокатка алу һәм кино-видеофильмнар күрсәтү өчен кирәклә шартлар тудыру</p> <p>5. Төбәкара һәм миллиләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру, мәдәният, сәнгәт өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны һәм мөнәсәбәтләрне жайга салуны тәмин итү</p> <p>6. Гражданнар, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатләрәндә архив эше белән идарә итү.</p>
Тормышка ашыру сроклары	2016-2024 еллар
Ярдәмче программалары	<p>«2016 – 2024 елларга музейлар эшен үстерү»;</p> <p>«2016-2024 елларга китапханәләр эшен үстерү»;</p> <p>- «2016 - 2024 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгәтен үстерү»;</p> <p>- «2016 - 2024 елларга кинематографияне саклау һәм үстерү»;</p>

	<p>- «2016 - 2024 елларга төбәкара һәм милләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү»; «2016-2024 елларга Аксубай муниципаль районында архив эшен үстерү»</p>
<p>Программаны финанслау күләме</p>	<p>2016-2024 елларга Программаны финанслау күләме 476822,2 мең сум тәшкит итә, шул исәптән: 2016 ел -39448,9 мең сум 2017 ел-36797,6 мең сум 2018 ел-37093 мең сум 2019 ел-37388,1 мең сум 2020 ел-57905,1 мең сум 2021 ел-58138,9 мең сум 2022 ел-58371,6 мең сум 2023 ел-75738,7 мең сум 2024 ел-75990,3 мең сум. Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм, һәм бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны финанслауга федераль һәм республика бюджетларыннан акча бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен тәгаенләнергә тиеш,</p>
<p>Программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәләлеге күрсәткечләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2024 елга кадәр арттырырга мөмкинлек бирәчәк: реставрация таләп итә торган предметлар саныннан төп фондын реставрацияләнгән предметлары өлеше, дәүләт исәбенә һәм саклауга куелган музейларның төп фонды предметлары саны ел ахырына 93% ка кадәр тәшкит итә; саклау-янгын куркынычсызлык системалары белән тәмин ителгән музейлар мәйданнарының өлеше 92,5 процентка кадәр; төп фонд предметларының гомуми санына карата актив рәвештә музей предметларын күрсәтүгә жәлеп</p>

ителгән музей эйберләренен чагыштырма авырлыгы 95 процентка кадәр;
хисап чорында музейларга бару өлеше узган чорга 33 процентка кадәр;
социаль якланмаган гражданнар төркемнәре һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан музейларга йөрү саны узган чорга 25% ка кадәр;
хисап чорында ачылган үз фондларынан төзелгән күргәзмәләр санының узган чорга карата мөнәсәбәтләре 93% ка кадәр;
электрон каталогка кертелгән музей предметлары саны музей предметларының гомуми санына карата 17% ка кадәр;
компьютерлаштырылган эш урыннары саны хезмәткәрләрнең гомуми санына карата 100% ка кадәр булган мөнәсәбәтләр
район халкының китапханә хезмәте белән тәмин ителүен 85 процентка кадәр арттыру;
һәркем өчен мөмкин булган китапханәләрнең гомуми фондында яңа керемнәр өлешен 3,6 процентка кадәр арттыру;
узган ел белән чагыштырганда, цифрлы басмалар саны ел саен 20 процентка арттыру;
үзәкләштерелгән язылу атамаларының артуы 22 берәмлеккә кадәр;
китапханәләрнең жыелма электрон каталогында библиографик язмалар санын 20 мең берәмлеккә кадәр арттыру;
компьютер жиһазлары һәм Интернет челтәренә керү мөмкинлегенә булган һәркем керә алырлык китапханәләрнең өлешен 100 процентка кадәр арттыру;
база чоры белән чагыштырганда,

виртуаль кулланышта электрон басмаларның саны 5 процентка кадәр арттыру;
Заманча китапханә жиһазлары һәм мебель белән тәмин ителгән китапханәләрнең өлешен 2 процентка кадәр арттыру;
булдырылган модель китапханәләр саны 11 берәмлеккә кадәр арттыру;
ел саен үткәрелгән Муниципаль китапханә чаралары саны 4 берәмлеккә кадәр арттыру;
ел саен гамәлгә ашырылган китапханә проектлары саны 1 берәмлектән дә ким булмаган күләмдә арту;
ел дәвамында квалификацияне күтәргән белгечләрнең гомуми саныннан 1 процентка кадәр арттыру төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашкан катнашучылар санын арттыру;
клуб формированиеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру;
массакүләм һәм мәдәни-массакүләм чараларда катнашучылар өлешен арттыру;
үзешчән сәнгатьнең клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;
түләүле нигездә чараларны арттыру
2024 елда Кино чараларына килүчеләр санының үсеш темплары 71 процентка кадәр;
район халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклауга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны 20 чарага кадәр дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданнар белән 10 проектка кадәр уртак проектлар саны;
Россия регионнарында "Сабантуй" татар халык бәйрәмен уздыру саны-1;

	муниципаль архив биналарының архив документларын даими саклауны тээмин итүче норматив шартларга туры килү-килмәү дәрәжәсенә 90 процентка кадәр; билгеләнгән срокта архивлар тарафыннан башкарылган расми сорауларның өлеше бер ел эчендә кәргән мөрәжәгатъләрнең гомуми күләмендә 99% ка кадәр тәшкил итү
Программаның үтәлешен контрольдә тотуны оештыру системасы	Аксубай муниципаль районы Советы, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты.

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсененә гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районында 3 муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе эшли. Аксубай муниципаль районының мәдәният объектларының гомуми чөлтәре 3 музей, 40 һәркем өчен мөмкин булган китапханә, 54 мәдәни-ял итү тибындагы учреждение, 1 киноучреждение. Аксубай муниципаль районында мәдәният һәм сәнгать өлкәсенә ярдәм итүгә һәм аны үстерүгә 2014 елда район бюджетыннан 37664,3 мең сум акча бүлеп бирелгән. Тармакта эшләүчеләр саны 168 кешедән артып киткән. Район мәдәният учреждениеләрендә уртача айлык хезмәт хакы 2014 ел нәтижеләре буенча 14 557 сум тәшкил итә. Шактый акча матди-техник базаны үстерүгә, тармак объектларын төзүгә һәм реконструкциялүгә, мәдәният учреждениеләре жиһазларын комплекслы мәгълүматлаштыру һәм модернизациялүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр мәгълүматлары буенча, мәдәният учреждениеләренең гамәлдәге чөлтәре халыкның ихтияжын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкның бәяләмәләрендә тээмин ителешнең житәрлек булмавы, беренче чиратта, түбәндәге проблемалар белән бәйле:

мәдәният объектларын урнаштыруның тигезсезлеге, гамәлдәге учреждениеләренең чагыштырмача югары «үтемлелеге» чикләрен саклау;

мәдәният учреждениеләре тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрен күләме һәм төрләре гражданның ихтияжларына, артыграк күрерләренә һәм күтүрәренә тулысынча туры килми;

мәдәният учреждениеләрен ял итү һәм иҗат эшчәнлегә, мәгариф һәм үзлегеннән белем алуны үстерү, чаралар үткәру, һәвәскәрләр берләшмәләре эшчәнлегә өчен заманча югары технологияле жиһазлар белән, шулай ук халыкның төрле категорияләре, шул исәптән аз хәрәкәтләнүче һәм тормыш эшчәнлегә чикләнгән кешеләр өчен мәдәният учреждениеләренең һәркем өчен мөмкин булуын тээмин итү чаралары белән житәрлек дәрәжәдә тээмин итмәү;

фестиваль һәм башка программалар уздыру өчен югары дәрәжәдәге эре заманча комплексларга (музыкаль, театр), концерт филармония һәм күргәзмә

эшчәнлеге, концерт һәм башка сәнгать коллективлары өчен база сыйфатында файдалану кытлыгы.

Мәдәният өлкәсендәге проблемаларны жиңү механизмы

Проблеманың эчтәлеге жиңү механизмы	Проблеманың эчтәлеге жиңү механизмы
Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданнарның барлык ихтыяжларының диапазонын капламый	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге өлкәсендә яңа эш формалары һәм методлары кертү.
Мәдәният учреждениеләренә матди-техник базасының житәрлек дәрәжәдә үсмәве	Матди-техник базаны ныгыту һәм тармакны мәгълүматлаштыру, жиһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчаларны, дәүләтнеке булмаган структураларны жәлеп итү.
Мәдәният учреждениеләренә инвалидлар, тормыш эшчәнлеге чикләнгән затлар өчен житәрлек булмавы	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән тәэмин итү, мәдәният учреждениеләрен инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка гражданнар өчен уңайлы итү, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү.
Инновацион мәдәни проектларны эшләү һәм гамәлгә кертү зарурилыгы	Инновацион проектларга, ижади остаханәләргә грант ярдәме күрсәтү.
искергән кинотехнологик жиһазлар; югары ижади звеноның квалификацияле кадрлары житмәү; кино житештерүгә һәм кино тармагының матди-техник базасына дәүләт ярдәме житәрлек дәрәжәдә түгел	Булган муниципаль кинотеатрларны цифрлы һәм видеопроекцияле күрсәтү системасы белән жиһазландыру; стационар кино күрсәтү өчен шартлар булмаган торак пунктларга хезмәт күрсәтү өчен заманча проекция стандарты һәм тавыш белән видеопроекция аппаратурасы булган киновидеопроекция хәрәкәтләре эшчәнлеге проектын алга таба гамәлгә ашыру

Татарстан Республикасы Аксубай районы буенча муниципаль мәдәният учреждениеләренә (музейлар, мәдәни-ял итү тибындагы учреждениеләр, китапханәләр) халык тыгызлыгы һәм бүленеше

Муниципаль район исеме	Жирлекләр саны	Халык		Мәдәният учреждениел әре саны	Мең кешегә исәпләнгән учреждение ләр саны
		мең кеше	халыкның гомуми саныннан процент		
1	2	3	4	5	6
Аксубай	21	31,1	0,81	99	3,2
Татарстан Республикасы буенча барлыгы	944	3822,04	100	3669	1,0

**Аксубай муниципаль районында
архив тармагын мәгълүматлаштыруның агымдагы торышы**

Аксубай муниципаль районында 1 муниципаль архив эшли. Аксубай муниципаль районы муниципаль архивында 2015 елның 1 гыйнварына саклана торган документларның гомуми күләме 1929-2012 еллар чорына 34451 саклау берәмлеге тәшкил итә. Муниципаль архив автоматлаштырылган фәнни-белешмә аппаратын (тематик мәгълүматлар базаларын) булдыру буенча эш алып бара. Хәзерге вакытта документларны тасвирлау күләме 10 процент тәшкил итә. Бу мәгълүматларның бер өлеше генә онлайн-режимда эшли. Узган вакытка карамастан, муниципаль архивтагы фәнни-белешмә аппаратының торышы оператив автоматлаштыруны таләп итә.

Электрон рәвештә файдалану фондын булдыру сканерлау буенча гына түгел, ә бәлки документларны эшкәртү - документларны атрибутлаштыру (индексацияләү) буенча эшләрне дә күздә тоту. Ә бу авыр һәм озак вакытлы процесс. Муниципаль архивта барлыгы 263 язма исәпләнә. Шуңа бәйле рәвештә шактый кеше ресурслары, шулай ук Фәнни-белешмә аппараты кебек электрон рәвештә куллану өчен зур күләмдә мәгълүматны тиз арада «залпы» кертү мөмкинлеге бирә торган чит оешмаларның ярдәме кирәк. Аксубай муниципаль районы Архив фондының хакимият органнары, оешмалар, учреждениеләр һәм физик затлар тарафыннан ретроспектив мәгълүматка мөрәжәгать итүләр агымы һаман арта бара. Документлар белән традицион формада социаль-хокукий һәм тематик рәсми сораулар саны арту һәм архив фондлары күләмен даими арттыру шартларында эшләү түбәндәге факторлар белән катлауланачак:

бер үк вакытта берничә кулланучы (архив хезмәткәрләре һәм архивларның уку залына килүчеләр) документлар һәм эшләрне куллану мөмкинлегенә булмау;

югары ихтималы югалту һәм документлар һәм эшләр, аларның тиз искерү.

Шуңа бәйле рәвештә, яна мәгълүмати технологияләр ярдәмендә ретроспектив архив мәгълүматларыннан файдалану буенча хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм оперативлыгын арттыру-иң актуаль бурыч.

Аксубай муниципаль районының мәдәният өлкәсен үстерү өстенлекләренен катлаулылыгы һәм күп мәгънәлелеге, масштаблы проблемалар булуы, зур ресурс чыгымнары кирәклегенә район алдында бу өлкәдәге бурычларның бер өлеше генә элекке программа кысаларында хәл ителергә мөмкинлегенә ачык. Аның чаралары ерак перспективага мәдәният өлкәсен үстерүдә мөһим этап булып тора. Соңгы ике дистә еллар тәҗрибәсе муниципаль программаларны эшләү һәм тормышка ашыру юлы белән мәдәният өлкәсен үстерүнең проблемалы мәсьәләләрен хәл итүнең нәтижәлелеген раслый.

Программалы мөнәсәбәт Аксубай муниципаль районының мәдәни үсешен, мәдәни кыйммәтләрне саклау һәм арттыру, район халкының төрле категорияләрендәге мәдәни байлыктарга һәм ижади эшчәнлеккә тарту мәсьәләләрен максимал җайда социаль һәм икътисади нәтижәлелек белән хәл итәргә мөмкинлек бирә.

Программа максатларына ирешүгә аларның йогынтысын минималләштерү максатларында тәвәккәлләкләр белән идарә итү һәм жайга салу чаралары

Программаны тормышка ашырганда хәвеф - хәтәрләрне анализлау һәм тәвәккәлләкләр белән идарә итүне муниципаль заказчы – программаның координаторы-Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты башкара.

Иң җитди тәвәккәлләкләргә ярдәмчә программаларны тормышка ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертәргә мөмкин. Финанс тәвәккәлләкләк программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс тәвәккәлләкләүне чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләренә һәм ирешелгән нәтижәләргә карап ел саен тәгаенлек тора. Аксубай муниципаль районы бюджетыннан Программа чараларын финансламау тәвәккәлләкне минималләштерү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендә инновацион проектларның инвестицион җәлеп итүчәнлегенә механизмнарын формалаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла. Административ тәвәккәлләк ярдәмчә программаның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин булган нәтижәсез идарә итү белән бәйле.

Административ тәвәккәлләкне чикләү ысуллары булып тора:

программа чараларының үтәлешен контрольдә тоту һәм Программаны гамәлгә ашыру белән агымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны тормышка ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

программаның күрсәткечләрен (индикаторларын) үтәүне өзлексез мониторинглау;

халыкка мәгълүмат бирү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүматларны ачык бастырып чыгару.

Тәвәккәлләкләр белән идарә итү буенча чаралар программаны гамәлгә ашыру мониторингы һәм аның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү нигезендә муниципаль заказчы - программаның координаторы тарафыннан кабул ителә.

Төп максатлар, бурычлар, программаның ахыргы нәтижәләрен тасвирлау һәм аны тормышка ашыру сроклары

2014 - 2020 елларга «Татарстан Республикасының мәдәнияте үсеше» республика программасы тарафыннан билгеләнгән программаны гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәтенең өстенлекләренә нигезләнә. Аксубай муниципаль районының социаль-иқтисади үсеше максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты- Аксубай муниципаль районы халкының мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңа ихтыяжларын формалаштыру, район халкы һәм кунаклары өчен мәдәният, сәнгать һәм кинематография учреждениеләренең кызыксындыручанлыгын үстерү. Әлеге максатка ирешү өчен системалы характердагы кайбер мәсьәләләрне хәл итәргә кирәк, шул исәптән:

- жәмгыять үсешенең мөһим ресурсы буларак, алар тарафыннан социомәдәни функцияләрне гамәлгә ашыру өчен музейларны комплекслы үстерү;
- китапханә хезмәте күрсәтү системасын үстерү гражданнарга мәгълүматка һәм белемнәргә ирәклә үтәп керү, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклап калу буенча конституциячел хокукларны гамәлгә ашыруны тәмин итә ала;
- милли музыкаль традицияләрне саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгәтен үстерү;
- аксубай муниципаль районында кинематография үсеше, прокатка алу һәм кино-видеофильмнар күрсәтү өчен кирәкле шартлар тудыру
- төбәкара һәм миллиләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру, мәдәният, сәнгать өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны һәм мөнәсәбәтләрне жайга салуны тәмин итү
 - гражданнар, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә архив эше белән идарә итү.
 - тармак учреждениеләрен квалификацияле персонал белән тәмин итү өчен кадрлар әзерләү һәм идарә итүнең заманча механизмнарын гамәлгә кертү;
 - архив эше белән идарә итү гражданнар, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә;
 - мәдәният, сәнгать, кинематография, мәдәни мирас объектларын саклау һәм куллану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны һәм мөнәсәбәтләрне жайга салуны тәмин итү.

Программа үзенчәлекле бурычлары тиешле ярдәмче программаларда чагылдырылган программа чараларын тормышка ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тоту.

«2016 – 2024 елларга музейлар эшен үстерү» ярдәмче программасы Аксубай

муниципаль районының музей фондын саклауга, өйрәнү һәм популярлаштыруга, шулай ук жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак социомәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен уңай шартлар тудыру максатыннан музейларны комплекслы үстерүгә юнәлдерелгән.

«2016 - 2024 елларга китапханәләр эшен үстерү» ярдәмче программасы гражданның үзенең конституциячел хокукларын һәм белемнәрен ирекле файдалану, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклауга юнәлдерелгән.

«2016 - 2024 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сәнгате үстерү» ярдәмче программасы милли музыкаль традицияләргә саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгате үстерү максатын куя. Районның муниципаль концерт оешмалары чөлтәренә бүгенге торышы, 2024 елга кадәр концерт учреждениеләренә үсеш перспективалары чагылдырыла.

«2016 - 2024 елларга кинематографияне саклау һәм үстерү» ярдәмче программасы Аксубай муниципаль районында кинофильмнарны прокатка алу һәм күрсәтү өчен кирәкле шартлар булдыруга юнәлдерелгән.

«2016 - 2024 елларга төбәкара һәм миллиләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү» ярдәмче программасы күргәзмә кысаларында Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының мәдәни-тарихи һәм мәдәни-инновацион үзәк буларак статусын күтәргә, Аксубай муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үзгәртелгән саклауга, халык арасында толерантлык тәрбияләүгә юнәлдерелгән чаралар һәм мәдәни акцияләр үткәргү буенча чаралар системасын булдыруга юнәлдерелгән төбәкара мәдәни хезмәттәшлеккә ярдәм итүгә юнәлдерелгән.

«2016 – 2024 елларга архив эшен үстерү» ярдәмче программасы Аксубай муниципаль районының Архив фондын формалаштыру, саклауны тәмин итү, һәрьяклап файдалану һәм аның мәгълүмати ресурсларын саклауга юнәлдерелгән.

Программаны тормышка ашыру срогы-2016-2024 еллар.

Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү.

Программаны тормышка ашыруны финанс ягынан тәмин итү законнарда билгеләнгән тәртиптә бирелә торган федераль бюджет, Республика, шулай ук Аксубай муниципаль районы бюджеты чараларын куллануны күздә тоталар.

Программаны финанслауның гомуми күләме 476822,2 мең сум тәшкил итә. Программаны тормышка ашыруны ресурслар белән тәмин итү фарыз характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен тәгаенләнергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы.

Программа чараларын тормышка ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара бәйләнешен тәмин итә, чараларны тормышка ашыру барышын һәм чараларны турыдан-туры башкаручылар

тарафыннан нәтижәле файдалануны контрольдә тотат. Программа чараларын гамәлгә ашыру программаның заказчысы тарафыннан Программа чараларын башкаручылар белән төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Башкарма комитетның мәдәният бүлегенә:

хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр квартал саен, Аксубай муниципаль районының икътисад бүлегенә муниципаль программаны тормышка ашыру, шулай ук финанс чараларын куллануның нәтижәлелеге турында статистик, белешмә һәм аналитик мәгълүмат бирә;

ел саен, хисап чорыннан соң килүче елның 1 мартына кадәр, Аксубай муниципаль районының икътисад бүлегенә муниципаль программаны тормышка ашыру буенча эшләрнең барышы һәм аны тормышка ашыру өчен акча куллануның нәтижәлелеге турында мәгълүмат бирә.

Программаның социаль-икътисады нәтижәлелеген бәяләү.

Мәдәният системасының фундаменталь үзенчәлеге шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалны арттыруда, кыйммәтле ориентирларны һәм индивидуумнарның үз-үзләрен тотышы нормаларын үзгәртүдә чагыла.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтижәләрен генә тасвирлый торган индикаторлар системасын һәм санлы күрсәткечләрне куллану күздә тотыла. Шулай ук вакытта конкрет ярдәмче программаларда үз нәтижәлелекләрен үз күрсәткечләре булырга мөмкин. Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү программаның координаторы-муниципаль заказчы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны тормышка ашырудан төп социаль-икътисади нәтижә Аксубай муниципаль районы гражданны тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм, димәк, Аксубай муниципаль районында тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсен модернизацияләүгә курсны гамәлгә ашыру өчен уңай ижтимагый атмосфера булдыруда чагыла.

Бу нәтижә аерым алганда чагылачак:

Аксубай районында яшәүче халыкларның үзенчәлеге саклап калуга ярдәм итүче мәдәни кичлекнең бердәмлеген ныгытуда;

булдыру өчен яхшы шартлар тудыру, ижади эшчәнлеге, төрлелек һәм алуны тәкъдим ителә торган халыкка мәдәни благ һәм мәгълүмат, мәдәният һәм сәнгатьтә;

мәдәниятне икътисады үстерү процессларын активлаштыру һәм тармакка жәлеп ителә торган дәүләткә карамаган ресурсларның үсеше.

**«2016-2024 ЕЛЛАРГА МУЗЕЙ ЭШЕН ҮСТЕРҮ»
ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ**

Программа паспорты

Ярдәмче программа исеме	«2016-2024 елларга музей эшен үстерү» (алга таба – ярдәмче программа)
Ярдәмче программа заказчысы	Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты
Ярдәмче программаның төп эшләүчесе	Аксубай муниципаль районы «Мәдәният бүлеге» МКУ
Ярдәмче программаның максаты	Жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак, алар тарафыннан социомәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен музейларны комплекслы үстерү
Ярдәмче программаның бурычлары	1. Аксубай районы музей фондының дәүләт өлешен саклау, өйрәнү һәм комплектлау. 2. Аксубай муниципаль районының музей фондын популярлаштыру. 3. Музейларның мәдәни, фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру. 4. Музейларны мәгълүматлаштыру
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2016 - 2024 еллар
Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре еллар буенча бүленеп	Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Аксубай районы бюджеты хисабына 9741 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча: 2016 ел-950 мең сум; 2017 ел-958 мең сум; 2018 ел-965 мең сум; 2019 ел-973 мең сум; 2020 ел-980 мең сум. 2021 ел-987 мең сум.

	<p>2022 ел-998 мең сум 2023 ел -1465 мең сум 2024 ел -1465 мең сум</p> <p>Искәرمә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.</p>
<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәләлеге күрсәткечләре</p>	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2024 елга арттырылырга мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>реставрация таләп итә торган предметлар саныннан төп фондның реставрацияләнгән предметлары өлеше, дәүләт исәбенә һәм саклауга куелган музейларның төп фонды предметлары саны ел ахырына 93% ка кадәр тәшкил итә;</p> <p>саклау-янгын куркынычсызлык системалары белән тәэмин ителгән музейлар мәйданнарының өлеше 92,5 процентка кадәр;</p> <p>төп фонд предметларының гомуми санына карата актив рәвештә музей предметларын күрсәтүгә жәлеп ителгән музей әйберләренә чагыштырма авырлыгы 99% ка кадәр житә;</p> <p>хисап чорында музейларга бару өлеше узган чорга 33 процентка кадәр;</p> <p>хисап чорында социаль якланмаган гражданныр төркемнәре һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан музейларга бару саны 33 процентка кадәр;</p> <p>хисап чорында ачылган үз фондларыннан төзелгән күргәзмәләр санының узган чорга карата мөнәсәбәтләре 93% ка кадәр;</p> <p>электрон каталогка кертелгән музей предметлары саны музей предметларының гомуми санына карата 17% ка кадәр;</p> <p>компьютерлаштырылган эш урыннары саны хезмәткәрләренә гомуми санына карата 100% ка кадәр булган мөнәсәбәтләр</p>

I. Программаны гамэлгэ ашыру өлкэсененен гомуми характеристикасы, шул исэптэн ул хэл итүгэ юнэлдерелгэн проблемалар

Аксубай муниципаль районының музей челтэре 3 музей учреждениесен үз эченэ ала.

Аксубай муниципаль районы музейлары структурасы (дәүләт музейлары һәм музей-тыюлыклары филиалларыннан тыш)

Музей тибы	Сан
Тарихи-туган якны өйрәнү	1
Мемориаль	2
Барлығы	3

Аксубай муниципаль районы музейларында 6651 берәмлектән артык саклау берәмлеге саклана.

Музейга килүчеләрнең төп төркемнәре булып гаилә аудиториясе, балалар аудиториясе, яшьләр, ташламалы категорияләр (пензионерлар, инвалидлар һ.б.) тора. Бүген музейлар тарафыннан эшләнелә торган төрле программалар һәм акцияләр нәкъ менә шушы максатчан төркемнәргә юнәлтелгән.

Район халкының мәдәни кыйммәтләреннән файдалану музейларда күргәзмәләр оештыру юлы белән генә түгел, ә күчмә күргәзмәләр, күргәзмәләр, ТР музейлары белән уртақ күргәзмәләр оештыру юлы белән дә тормышка ашырыла. Музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән музей әйберләренең чагыштырма авырлығы 95 процент тәшкил итә.

Үз чишелешен таләп итүче музей эшчәнлегенә проблемалары.

музейларның матди-техник базасының житәрлек дәрәжәдә үсмәве;
музейларны саклау-янгын куркынычсызлыгы сигнализацияләре, махсуслаштырылган күргәзмә һәм фонд жиһазлары белән тәмин итү;
барлык музей фондын мәдәни-белем бирү, фәнни-агарту максатларында актив куллану;
дәүләт музейларын мәгълүматлаштыруның житәрлек дәрәжәдә булмавы;
инфраструктураның начар үсеше аркасында мәдәни туризмның житәрлек дәрәжәдә үсмәве.

SWOT-анализ

Көчле яклар	Көчсез яклары.
1. Музей фондының сыйфатлы һәм санлы дәрәжәсе.	1. Музейларның матди-техник базасы түбән дәрәжәдә.
2. Музей белгечләренең югары профессиональ дәрәжәсе.	2. Дәүләт музейларын мәгълүматлаштыруның житәрлек дәрәжәдә булмавы.
3. Музей эшендә традицияләрнең давамчанлыгы.	3. Медиаресурсларны, аерым алганда, социаль челтәрләрне нәтижәсез куллану.

Максат, бурычлар, нәтижәләр бәяләү индикаторлары һәм ярдәмче программа чараларын финанслау.

Төп чараларның исеме.	Башкаручы.	Төп чараларның үтәү вакыты.	Ахыргы нәтижәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлеге.	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
				(база) ел	ел	ел	ел	ел	ел	ел	ел	
1	2	3	4	5	6	7	8	9				
Музей фондын тарих һәм мәдәният һәйкәлләре һәм әсәрләре белән тулыландыру	Музейлар	2016 - 2024	әүлэт исәбенә һәм саклауга куелган музейларның төп фонды предметлары санының ел башына нисбәте, %	90	90	90	90	92	93	93	93	93
Музейларның янғын	Музейлар	2016 - 2024	Саклау-янғын куркынычсызлыгы	75	77,5	8	82,5	85	90	92,5	92,5	92,5

куркынычсызлыгы системалары белән тәмин итү			ы системалары белән жиһазландырылган Музейлар майданнары өлеше, %										
Мәдәни-белем бирү, фәнни-агарту максатларын да музей фондын куллануны активлаштыру	Музейлар	2016 - 2024	Төп фонд предметларының гомуми санына карата музей предметларын актив күрсәтүгә жәлеп ителгән чагыштырма авырлыгы, %	96	96	97	98	99	99	99	99	99	99
Реклама һәм PR-эшчәнлекне активлаштыру	Музейлар	2016 - 2024	Хисап чорында музейларга йөрүчеләрнең алдагы чорга мөнәсәбәте, %	80	83	88	89	90	91	92	92	92	92
Күргәзмә эшчәнлеген активлаштыру	Музейлар	2016 - 2024	Хисап чорында ачылган үз фондларыннан күргәзмәләр санының алдагы чорга мөнәсәбәте, %	42	45	50	55	60	75	93	93	93	93
Социаль яктан якланмаган гражданныр төркемнәре, шулай ук мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан музейларга	Музейлар	2016 - 2024	Социаль яктан якланмаган гражданныр төркемнәре һәм физик мөмкинлекләре чикләнгән затлар тарафыннан музейларга бару санының алдагы чорга карата мөнәсәбәте, %	30	35	40	45	50	55	55	55	55	55

йөрүне оештыру												
Музейларны компьютер техникасы белән жиһазлау	Музейлар	2016 - 2024	Мөнәсәбәт компьютеризированных эш урыннары саны гомуми саны хезмәткәрләре, %	100	100	100	100	100	100	100	100	100

II. Ярдәмче программаның максаты, бурычлары, аны гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижеләрен һәм срокларын тасвирлау.

Ярдәмче программаның максаты-жәмгыять үсешенә мөһим ресурсы буларак, социомәдәни функцияләргә гамәлгә ашыру өчен музейларны комплекслы үстерү.

Әлеге максатны тормышка ашыру өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Музей фондының дәүләт өлешен саклау, өйрәнү һәм комплектлау.
2. Музей фондының дәүләт өлешен популярлаштыру.
3. Музейларның мәдәни, фәнни-агарту, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.
4. Музейларны мәгълүматлаштыру.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы-2016-2024 еллар.

III. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Аксубай районы бюджеты хисабына 9741 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:

2016 ел-950 мең сум;
2017 ел-958 мең сум;
2018 ел-965 мең сум;
2019 ел-973 мең сум;
2020 ел-980 мең сум.
2021 ел-987 мең сум.
2022 ел-998 мең сум
2023 ел -1465 мең сум
2024 ел -1465 мең сум

Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.

IV. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү
 Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру районның музей өлкәсендә булган барлык ресурслар (мәдәни-тарихи, кадрлар, матди-техник) белән нәтижәле идарә итүгә ярдәм итәчәк, бу исә музейлар тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк. Болар барысы да республиканың мәдәни мирасын популярлаштыру ярдәмендә Аксубай районының жәлеп итү образын формалаштыра.

«2016-2024 ЕЛЛАРГА КИТАПХАНӘ ЭШЕН ҮСТЕРҮ» ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программа исеме	«2016-2024 елларга китапханә эшен үстерү» (алга таба – Ярдәмче программа)
Ярдәмче программа заказчысы	ТР Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты
Ярдәмче программаның төп эшләүчесе	Аксубай муниципаль районының «ҮКС» МБУ
Ярдәмче программаның максаты	Гражданның аларның конституциячел хокукларын тормышка ашыруны тәмин итә торган Китапханә хезмәте системасын үстерү, шулай ук китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасын саклап калу
Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Китапханә хезмәте күрсәтүнең нәтижәле системасын тәмин итү. 2. Китапханә фондларының актуальлеген һәм сакланышын тәмин итү. 3. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы китапханә челтәренә бердәм мәгълүмат системасын үстерү. 4. Һәркем өчен мөмкин булган китапханәләргә эшчәнлеген модернизацияләү һәм һәркем өчен мөмкин булган китапханәләргә матди-техник базасын ныгыту. 5. Китапханәләргә мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү. 6. Өзлексез һөнәри белем бирү һәм квалификация күтәрү системасын үстерү

<p>Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары</p>	<p>2016 - 2024 еллар</p>
<p>Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре еллар буенча бүленеп</p>	<p>Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 143398,1 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2016 ел-14281,1 мең сум; 2017 ел-14395 мең сум; 2018 ел-14510 мең сум; 2019 ел -14626 мең сум; 2020 ел-14744 мең сум. 2021 ел-14862 сум; 2022 ел-14 980 сум; 2023 ел -20500 мең сум; 2024 ел -20500 мең сум.</p> <p>Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.</p>
<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләргә бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәләлегә күрсәткечләре</p>	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2024 елга кадәр житәргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>район халкының китапханә хезмәте белән тәэмин ителүен 85 процентка кадәр арттыру; һәркем өчен мөмкин булган китапханәләргә гомуми фондында яңа керемнәр өлешен 3,6 процентка кадәр арттыру; узган ел белән чагыштырганда, цифрлы басмалар саны ел саен 20 процентка арткан; үзәкләштерелгән язылу атамаларының артуы 22 берәмлеккә кадәр; китапханәләргә жыелма электрон каталогында библиографик язмалар санын 20 мең берәмлеккә кадәр арттыру; компьютер жиһазлары һәм Интернет челтәренә керү мөмкинлегенә булган һәркем керә алырлык китапханәләргә өлешен 100 процентка кадәр арттыру; база чоры белән чагыштырганда, виртуаль кулланышта электрон басмаларның саны 5 процентка кадәр арту; Заманча китапханә жиһазлары һәм мебель белән тәэмин ителгән китапханәләргә өлешен 2 процентка кадәр</p>

	аргтыру; булдырылган модель китапханэлэр саны 11 берэмлеккэ кадэр арту; ел саен үткэрелгэн муниципаль китапханэ чаралары саны 4 берэмлеккэ кадэр арту; ел саен гамэлгэ ашырылган китапханэ проектлары саны 1 берэмлектэн дә ким булмаган күлэмдэ арту; ел дэвамында квалификацияне күтэргэн белгечлэрнең гомуми саныннан 1 процентка кадэр арттыру
--	--

I. Ярдәмче программаны гамэлгэ ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар.

Һәркем өчен мөмкин булган китапханэләр бердәм мәгълүмати һәм мәдәни киңлек булдыруда һәм гражданнарның мәдәни кыйммәтләргә һәм мәгълүматка конституцион хокукларын тормышка ашыруда төп звено булып тора.

Районда 40 китапханә эшли, шул исәптән 1 балалар китапханәсе. Һәркем өчен мөмкин булган китапханэләр фонды 300 меңнән артык саклау берәмлеген тәшкил итә. Теркәлгән кулланучылар саны-26 мең кеше (район халкының 81 проценты, республика буенча уртача 39%), ел саен йөри торган кешеләр саны 343 мең кешедән артып китә.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 19.10.1999, № 1683-р күрсәтмәсе белән расланган Социаль инфраструктура объектларында Россия Федерациясе субъектларының норматив ихтыяжларын билгеләү методикасы нигезендә, районның һәркем өчен мөмкин булган китапханәләре 100 процент тәшкил итә, бер китапханәгә 800 кеше туры килә (ТР буенча – 2,4 мең кеше).

Китап белән тәэмин ителеш районның һәркем өчен мөмкин булган китапханәләренең 1 укучысына 13,3 китап тәшкил итә (ТР буенча-15,7).

Халыкка һәркем өчен мөмкин булган китапханэләр тарафыннан район халкына күрсәтелә торган хезмәтләр социаль-икътисадый сәясәтнең мөһим факторы булып тора, гражданнарның мәгарифенә һәм мәдәни үсешенә ярдәм итә, районның һәр кешесенә ирекле мәгълүмат бирү мөмкинлеген тәэмин итә.

Хәзерге вакытта китапханә тармагында актуаль проблемалар булып тора:

1. Китапханәләр фондларын сыйфатлы яңарту темплары акрын: актуаль тармак әдәбиятына, балалар әдәбиятына ихтыяж бар, фондларның яңартылышын арттыру зарур.

2. Китап саклау урыннары өчен майданнар житмәү

3. Китапханәләренең матди-техник базасы начар түгел.

4. Электрон рәвештә күрсәтелә торган хезмәтләренең күләмен һәм төрләрен арттыру таләп ителә

5. Китапханә кадрларына кытлык проблемасы саклана.

Көчле яктар	Көчсез яктар
Үзеклештерелген китапханэлэр системаларының үсеш системасы;	Тармакны финанслау; кадрлар потенциалын киметү; жиһазларның шактый тузган булуы, китапханә биналарының заманча дизайн һәм уңайлы мохит таләпләренә туры килмәве
Мөмкинлек	Янау
Мәғлүмати технологияләрне үстерү нәтижәсендә китапханә ресурсларынан һәм хезмәт күрсәтүләрдән файдалану мөмкинлеген арттыру; Менеджмент камилләштерү; китапханә хезмәт күрсәтүнең яңа формаларын ачыклау һәм гамәлгә кертү, шул исәптән сервис мөмкинлекләрен киңәйтү; китапханәнең үсеше аралашу һәм ижат өчен урын буларак; проект эшчәнлеген үстерү, китапханәләрнең грантларда, конкурсларда, проектларда катнашуы	Халыкның өстенлеген үзгәртү: укучылар санын киметү; кадрлар потенциалын киметү, квалификацияле белгечләр китү; фондларның сакланышын киметү

II. Ярдәмче программаның максатлары, бурычлары, аны гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижәләрен һәм срокларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты-гражданның аларның конституцион хокукларын тормышка ашыруны, мәғлүматка һәм белемнәргә иреккә үтәп керүне тәмин итә ала торган китапханә хезмәте күрсәтү системасын үстерү, китапханәләрдә саклана торган милли мәдәни мирасны саклап калу.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

1. Китапханә хезмәте күрсәтүнең нәтижәле системасын тәмин итү;
2. Китапханә фондларының актуальлеген һәм сакланышын тәмин итү;
3. Район китапханә челтәренә бердәм мәғлүмат системасын үстерү;
4. Һәркем өчен мөмкин булган китапханәләр эшчәнлеген модернизацияләү һәм һәркем өчен мөмкин булган китапханәләрнең матди-техник базасын ныгыту;
5. Китапханәләрнең мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү;
6. Өзлексез һөнәри белем бирү һәм квалификация күтәрү системасын үстерү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы-2016-2024 еллар.

III. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итү.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 143398,1 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:

2016 ел-14281,1 мең сум;

2017 ел-14395 мең сум;

2018 ел-14510 мең сум;

2019 ел -14626 мең сум;

2020 ел-14744 мең сум.

2021 ел-14862 сум;

2022 ел-14 980 сум;

2023 ел -20500 мең сум;

2024 ел -20500 мең сум.

Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проектының формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.

III. Ярдәмче программаның икътисадый һәм социаль нәтижәләгән бәяләү.

Ярдәмче программаны тормышка ашыруның төп нәтижәләре:

Һәркем өчен мөмкин булган китапханәләр фондларын төрле мәгълүмат чыганаclarында документлар белән туплауны тәэмин итү аша китапханә фондының оптималь моделен булдыру һәм фондларның сыйфат характеристикасын яхшырту; китапханәләр фондларының яңартылышын арттыру;

район китапханәләренәң жыелма электрон каталогы күләмен арттыру;

район китапханәләренәң компьютер жиһазлары һәм Интернет челтәренә керү мөмкинлеге белән жиһазландырылган өлешен арттыру;

китапханәләренәң мәгълүмати һәм белем бирү эшчәнлеген активлаштыру, укучыларга хезмәт күрсәтү юнәлешләрен һәм формаларын киңәйтү;

халыкка мәгълүмати һәм китапханә хезмәте күрсәтүне яхшырту, Интернет челтәренә керү мөмкинлекләрен киңәйтү.

Ярдәмче программаны тормышка ашыруның төп социаль нәтижәсе - китапханәләренәң халыкның барлык социаль төркемнәре өчен үтемләгән тәэмин итү, китапханәләренәң заманча үсешенә ярдәм итү, китапханәчеләренәң эше өчен уңайлы шартлар тудыру һәм китапханәләрдән файдаланучыларга хезмәт күрсәтүнең сыйфатын күтәрү, китапханәләренәң жәмгыятьтә тоткан урынын һәм абруен күтәрү, Китапханәләренәң китап укуларын һәм китапларны алга этәрү буенча мәдәни-агарту эшчәнлеген киңәйтү, китапханәләренәң халыкның барлык категорияләрен китап укуга тарту эшен камилләштерү, китапханә эше өлкәсендә бюджет акчаларын куллануны оптимальләштерү.

«2016-2024 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сэнгатен үстерү» ярдәмче программасы

Ярдәмче программа паспорты

Муниципаль ярдәмче программаның исеме	«2016-2024 елларга клуб концерт оешмалары һәм башкару сэнгатен үстерү»
Муниципаль ярдәмче программаның максаты	<p>Аксубай районы территориясендә бердәм мәдәни киңлекне булдыру һәм саклау;</p> <ul style="list-style-type: none">- мәдәният учреждениеләренен муниципаль берәмлекләренен жирле үзидарә органнары, ижтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакүләм мәгълүмат чаралары, ижади һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү;- халыкның гражданлык тәңгәллеге, әхлакый-әхлакый һәм толерант карашын формалаштыру буенча эшчәнлекне тормышка ашыру.- эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү;- мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын күтәрү- МЯУ учреждениеләрен методик һәм мәгълүмати тәэмин итү.
Муниципаль ярдәмче программаның бурычлары	<p>Мәдәният, сэнгәтне үстерү, жирлекнең тарихи-мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.</p> <p>План нигезендә массакүләм һәм бәйрәм чаралары үткәрү.</p> <p>Мәдәни-ял чараларында катнашучылар санын арттыру.</p> <p>«Мәдәният» өлкәсендә халык арасында гражданлык тәңгәллеге формалаштыруны, ижади потенциалны ачуны, толерантлыкны, этника һәм конфессияләргә мөнәсәбәтләр культурасын тәрбияләүне тәэмин итә торган системаны үстерү һәм модернизацияләү</p>
Муниципаль ярдәмче программаның	ТР Аксубай МР Башкарма комитеты

муниципаль заказчысы										
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	ТР Аксубай МР «КСҮ»МБМУ(РМЙ)									
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2016-2024 еллар									
Ярдәмче программаны финанслау чыганакалары, шул исәптән еллар буенча.	Финанслау чыганакалары-Аксубай МР бюджеты акчалары									
	Чыгымнар (мең сум).									
	барлыгы	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Жирле бюджет акчалары.	251455,8	23032,8	20249,6	20417	20581,1	20745,1	20891,1	20970,1	52158,7	52410,3
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырылган нәтижеләре.	Төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашкан катнашучылар санын арттыру; Клуб формироваиеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру; Массакуләм һәм мэдәни-массакуләм чараларда катнашучылар өлешен арттыру; Үзешчән сэнгатънең клуб формироваиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру; Түләүле нигездә чараларны арттыру									

I. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хал итүгә юнәлдерелгән проблемалар.

Жәмгыять үсешенең хәзерге этабы үзенчәлеге-халыкның рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак, мэдәниятнең социаль ролен арттыру. Шул ук вакытта мэдәният кешелекнең рухи тәжрибәсе буларак кына түгел, ә

Һәр кешенең ижадка сәләтен формалаштыручы, кеше яшәеше нигезләрен, цивилизацияле тормышның кыйммәтләрен һәм формаларын саклап калу сәләтенә нигез салучы үзенчәлекле чынбарлык буларак та чыгыш ясый. Жәмгыятьнең мәдәни үсешенә мөһим критерие-ижади көчләрне, сәләтләрне һәм талантларны күрсәтү һәм үстерү өчен кирәкле шартлар булу. Халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләрне хәл итү мәдәният өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм әлеге проблемаларны программа-максатчан метод нигезендә хәл итү зарурилыгы белән билгеләнә. Муниципаль программа чараларын тормышка ашыру мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән-бу мәдәниәтне хәзерге шартларда Аксубай районының социаль-иқтисади үсешенә мөһим ресурсларынан берсе буларак тануны билгели торган конкрет адымнар.

Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният эшчәнлегенә барлык субъектлары катнашында социаль әһәмиятле максатларга ирешергә мөмкинлек бирәчәк, бюджет ресурсларын нәтижәле куллануны тәмин итәчәк һәм аларга ярдәм итәчәк:

1. Мәдәният, сәнгатьне үстерү, жирлекнең тарихи – мәдәни мирасын саклау һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.
2. План нигезендә массакүләм һәм бәйрәм чаралары үткөрү.

ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү юнәлешендәге системаны модернизацияләү.

Әлеге процессны камилләштерү буенча чаралар системасы тарафыннан карала:

- клуб, китапханә, музей системасында халык белән эшләнүнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләү;
- инновацион формаларын һәм методларын үстерү;
- муниципаль берәмлекләр белән үзара хезмәттәшлекне тәмин итү;
- мәдәни-ял чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәмин ителеш.

- «мәдәният» өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү;
- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, методларын һәм чараларын эшләү;
- киң мәдәният учреждениеләре өчен шартлар тудыру;
- мәдәният учреждениеләренең социаль-иқтисади үсештә тагын да киңрәк катнашу өчен шартлар тудыру;
- халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында башкаручылар тарафыннан түбәндәге функцияләрне гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- алар тарафыннан социаль-мәдәни юнәлештәге чараларның ярдәмче программаларын (планнарын) эшләү һәм аларны гамәлгә ашыруны оештыру

(ярдэмче программаны үтэү буенча конкрет эшлэр, һәр чара буенча кирәкле чыгымнар һәм аларны финанслау чыганакалары күрсәтәләр);

- Ярдэмче программа нигезендә чаралар үткәрү

Ярдэмче программаны тормышка ашыруның көтөлгән нәтижеләре (бәяләү индикаторлар нәтижеләре):

«Мәдәни-ял учреждениеләре» тармагында инфраструктураны модернизацияләү	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
мәдәни-массакуләм чаралар санын арттыру	10250 чара	10260 чара	10270 чара	10280 чара	10290 чара	11684 чара	11684 чара	11684	11684
барлык мәдәни-ял итү учреждениеләрендә (МЯУ) 14 яшькә кадәрге балалар өчен чаралар санын арттыру:	900 чара	910 чара	920 чара	930 чара	940 чара	1400 чара	1400 чара	1400	1400
барлык мәдәни-ял итү учреждениеләрендә 14-25 яшьлек яшьләр өчен чаралар санын арттыру	630 чара	640 чара	650 чара	660 чара	670 чара	700	750	750	750
Килүчеләр саны, мең кеше	22547	22600	22650	22700	22800	22280	22800	22800	22800
барлык мәктәпләрдә дә мәгълүмати-агарту чаралары уздыру	900 чара	910 чара	920 чара	930 чара	940 чара	1000	1200	1200	1200
халык арасында толерантлык формалаштыруга юнәлтелгән чаралар үткәрү	55 чара	60 чара	70 чара	80 чара	90 чара	90 чара	90 чара	90	90
үткәрү чаралар түләүле нигездә	650 чара	660 чара	670 чара	680 чара	690 чара	690	690	90	90

халыкны мэдэни-ял итү формированиеләре белән тээмин итү	252 форми раниял әре	255 форм ирова ниял әре	260 форм ирова ниял әре	265 форми рвания ләре	270 чара	280	280	280	280
Катнашучылар саны, аларда кеше	2489	2500	2550	2600	2630	2700	2800	2800	2800
Халык ижаты район һәм муниципаль конкурсларын һәм фестивальләрен оештыру (финанслау)	5/ төзелгән сметала р буенча	7/ төзелгән сметалар буенча	8/ төзелгән сметалар буенча	9/ төзелгән сметала р буенча	10/ төзелгән сметал ар буенча	10/ График буенча/ төзелгән сметал ар буенча	10/ График буенча/ төзелгән сметал ар буенча	10	10
Республика һәм Бөтенроссия фестивальләрендә, акцияләрдә, конкурсларда катнашу(финанслау)	График буенча/ төзелгән сметала р буенча	График буенча/ төзелгән сметалар буенча	График буенча/ төзелгән сметалар буенча	График буенча/ төзелгән сметала р буенча	График буенча/ төзелгән сметал ар буенча	График буенча/ төзелгән сметал ар буенча	График буенча/ төзелгән сметал ар буенча	-/-	-/-

**«2016-2024 ЕЛЛАРГА КИНЕМАТОГРАФИЯНЕ САКЛАУ ҺӘМ
ҮСТЕРҮ» ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ.**

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«2016 - 2024 елларга кинематографияне саклау һәм үстерү» (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программа заказчысы	Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты
Төп эшләүче	ТР Аксубай муниципаль районы « ҮКС " МКУ
Ярдәмче программаның максаты	Аксубай муниципаль районында кинематография, прокатка алу һәм кинофильмнар күрсәтү өчен кирәкле шартлар тудыру
	1.Заманча ил һәм чит ил кинофильмнары белән фильмофондны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру. 2. Муниципаль кинематография матди-техник базасын саклап калу һәм үстерү 3. Район халкының барлык катламнарына заманча кинокүрсәтү хезмәтләреннән бертигез файдалану өчен шартлар тудыру.
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2016- 2024 еллар
Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре еллар буенча бүленеп	Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Аксубай муниципаль районы бюджеты чаралары исәбеннән 2588 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча: 2016 ел-250 мең сум; 2017 ел -255 мең сум; 2018 ел-2258 мең сум; 2019 ел-260 мең сум; 2020 ел-265 мең сум. 2021 ел-265 мең сум; 2022 ел-265 мең сум; 2023 ел-385 мең сум; 2024 ел -385 мең сум. Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.

<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре</p>	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2024 елга кадәр тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк: 2024 елда кино чараларына килүчеләр саны арту темплары 60 процентка кадәр.</p>
--	--

I. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар.

Аксубай муниципаль районының кинематография учреждениесе халыкның төрле категорияләренә Кино хезмәт күрсәтүнең социаль гарантияләнгән төрләренә хокукны тәэмин итеп, мөһим функцияләрен башкара.

Кинематография Аксубай муниципаль районының мәдәни тормышында мөһим роль уйный. Сәнгать һәм документаль фильмнарның зур фонды булган халыкның мәдәни ялын оештыру, шулай ук эстетик, идея-эхлакый, патриотик тәрбия бирү буенча зур эш алып барыла. Гадәттәгечә, оешкан балалар тамашачысын жәлеп итеп, кино чараларын үткәргүгә зур игътибар бирелә.

Аксубай муниципаль районында 1 киноүзәк эшли.

II. Ярдәмче программаның максаты, бурычлары, аны гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижеләрен һәм срокларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты-Аксубай муниципаль районында кинематографияне үстерү, прокатка алу һәм кинофильмнар күрсәтү өчен кирәкле шартлар тудыру. Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

1. Аксубай муниципаль районының фильмофондын үстерү өчен заманча ил һәм чит ил кинофильмнары белән уңайлы шартлар тудыру;
2. Муниципаль кинематография матди-техник базасын саклап калу һәм үстерү.
3. Район халкының барлык катламнарына заманча кинокүрсәтү хезмәтләреннән бертигез файдалану өчен шартлар тудыру;

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы-2016-2024 еллар.

III. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү
Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Аксубай муниципаль

районы бюджеты чаралары исэбэннэн 2588 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:

2016 ел-250 мең сум;

2017 ел -255 мең сум;

2018 ел-2258 мең сум;

2019 ел-260 мең сум;

2020 ел-265 мең сум.

2021 ел-265 мең сум;

2022 ел-265 мең сум;

2023 ел-385 мең сум;

2024 ел -385 мең сум.

Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.

IV. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру ярдәм итәчәк:

районның авыл халкы өчен заманча техник чаралар нигезендә кино күрсәтүнең үтемлелеген арттыру.

**«2016-2024 ЕЛЛАРГА ТӨБӘКАРА ҺӘМ МИЛЛӘТАРА МӘДӘНИ
ХЕЗМӘТТӘШЛЕКНЕ ҮСТЕРҮ» ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАСЫ**

Ярдәмче прогамма паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«2016-2024 елларга төбәкара һәм милләтара мэдәни хезмәттәшлекне үстерү» (алга таба - Ярдәмче программа)
Ядәмче программа заказчысы	Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты
Ярдәмче программаны Эшләүче	Аксубай муниципаль районы «Мэдәният бүлеге» МКУ
Ярдәмче Программаның Максаты	Аксубай муниципаль районында төбәкара һәм милләтара мэдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру
Ярдәмче программаның бурычлары	<p>1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының мэдәни-тарихи һәм мэдәни-инновацион үзәге буларак статусын күтәрүгә юнәлдерелгән төбәкара мэдәни хезмәттәшлеккә ярдәм итү</p> <p>2. Аксубай муниципаль районында яшәүче халыкларның этномэдәни үзенчәлеген саклауга юнәлдерелгән мэдәни акцияләр һәм чаралар үткәрү буенча чаралар системасын булдыру.</p> <p>3. Район халкы арасында толерантлык тәрбияләүгә юнәлдерелгән чаралар үткәрү</p>
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2016 – 2024 еллар
Ярдәмче программаны финанслау күләме еллар һәм чыганаclar буенча	<p>Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы бюджеты хисабына ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 4050 мең сум тәшkil итә, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2016 ел-450 мең сум; 2017 ел-450 мең сум; 2018 ел-450 мең сум; 2019 ел-450 мең сум; 2020 ел-450 мең сум. 2021 ел-450 мең сум;</p>

	<p>2022 ел-450 мең сум; 2023 ел -450 мең сум; 2024 ел-450 мең сум. Искәрмә: ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.</p>
<p>Ярдәмсе программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәләлеге күрсәткечләре</p>	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2024 елга арттырылырга мөмкинлек бирәчәк: район халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклауга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны 20 чарага кадәр дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданныр белән 10 проектка кадәр уртак проектлар саны; Россия регионнарында «Сабантуе» татар халык бәйрәме эсәрләре саны-1;</p>

I. Подпрограмманы гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Аксубай муниципаль районы «Мәдәният бүлеге» МКУ районда миллиләтара һәм конфессияара татулыкны саклау, халыкның рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү бурычларын хәл итү буенча максатчан эш алып бара.

Әлеге эшчәнлекне тормышка ашыру өчен «мәдәният бүлеге» МКУ каршында 3 милли үзәк эшли:

Түбән Баланда мәдәният йорты каршында «Калина» халык фольклор коллективы һәм «Веретенышко» балалар фольклор коллективы белән берлектә урнашкан рус милли үзәге; Иске Тимошкино авыл мәдәният йорты каршында «УЯВ» халык фольклор коллективы белән урнашкан чуваш милли үзәге; татар милли үзәге (Аксубай район мәдәният йорты) «ЗАМАН» фольклор коллективы.

«Сабантуе», «Нәүрүз», чуваш «Уяв», рус «Троица», «Рус кышын озату», «Спас күңел ачулары», «Алма пирогы фестивале» һ. б. милли бәйрәмнәр районда даими рәвештә үткәрелә.

Шулай ук «Татарстан Республикасы суверенитеты көне», «Бердәмлек һәм татулык көне» һ. б. толерант мөнәсәбәт һәм милли дәрәжәдәге хис тәрбияләүгә

юнәлдерелгән календарь чаралары үткәрелә. Татар халкының мәдәни үзенчәлеген саклауга, татар халкының мәдәниятен һәм сәнгәтен пропагандалауга, аны тарихи ватаннан читтә Гомумроссия киңлегенә танытуга юнәлтелгән проектлар арасында «Сабантуе» бәйрәме аерым урын алып тора. «Сабантуе» Татарстан Республикасының һәм татарларның милли-мәдәни автономияләренен, урыннарда эшләүче татар иҗтимагый оешмаларының уртак көче белән, үз чикләрен киңәйтә. Татарстан Республикасынан читтә яшәүче ватандашларга ярдәм итү максатыннан, мәдәният бүлеге, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты белән берлектә, Димитровград шәһәрндә (Ульяновск өлкәсе) татар халык бәйрәме «Сабантуе» уздыра. Аксубай муниципаль районы инде берничә ел дәвамында «Чуаш сандугачы» республика чуаш мәдәнияте фестивален үткәру урынына әйләндә. Һәр Хисап елы дәвамында Мәдәният бүлеге район территориясендә яшәүче халыкларның милли мәдәниятләрен үстерү һәм саклау кысаларында район фестивалльләре һәм конкурслары үткәрә.

II. Ярдәмче программаның максаты, бурычлары, аны гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижәләрен һәм срокларын тасвирлау.

Ярдәмче программаның максаты-Аксубай муниципаль районында төбәкара һәм миллиәтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру, Аксубай муниципаль районы территориясендә терроризмны һәм экстремизмны профилактикалау.

Куелган максатка ирешү түбәндәге бурычларны тормышка ашыруны күздә тотта:

1. Татарстан Республикасы Аксубай районының мәдәни-тарихи һәм мәдәни-инновацион үзәге буларак статусын күтәрүгә юнәлдерелгән төбәкара мәдәни хезмәттәшлеккә ярдәм итү.
2. Аксубай районында яшәүче халыкларның этномәдәни үзенчәлеген саклауга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар үткәру буенча чаралар системасын булдыру.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы-2016-2024 еллар.

III. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы бюджеты хисабына ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме 4050 мең сум тәшкит итә, шул исәптән еллар буенча:

2016 ел-450 мең сум;

2017 ел-450 мең сум;

2018 ел-450 мең сум;

2019 ел-450 мең сум;

2020 ел-450 мең сум.
2021 ел-450 мең сум;
2022 ел-450 мең сум;
2023 ел -450 мең сум;
2024 ел-450 мең сум.

Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проектының формалаштырылганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.

III. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәләлеген бәяләү

Ярдәмче программаны тормышка ашырудан социаль-икътисадый нәтижә бу процесста катнашучы Аксубай районы мәдәният учреждениеләрен үз эченә алган төбәкара хезмәттәшлекне координацияләүнең тулы системасын булдырудан гыйбарәт һәм белдерелә:

Татарстанда да, Татарстан Республикасында да, Россия төбәкләрендә дә милләтара мәдәни элементларне киңәйтү турында;

районда яшәүче барлык милләт һәм халык вәкилләренең үзара аңлашуын һәм хөрмәтен арттыруны тәмин итә торган милләтара мәдәни алмашуның һәм хезмәттәшлек итүнең төрле рәвешләренә ярдәм итү;

милләтара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү, массакүләм чаралар уздыру барышында төрле мәдәниятләрнең үзара хезмәттәшлеге һәм үзара багланышы турында.

**«2016-2024 ЕЛЛАРГА АРХИВ ЭШЕН ҮСТЕРҮ» ЯРДӘМЧЕ
ПРОГРАММАСЫ**

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«2016-2024 елларга архив эшен үстерү» (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программа заказчысы	Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты
Ярдәмче программаның төп эшләүчесе	Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы архив бүлеге
Ярдәмче программаның максаты	Архив эше белән идарә итү гражданныр, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатләрәндә
Ярдәмче программаның бурычы	Аксубай муниципаль районы архив фонды һәм башка архив документларын саклау, исәпкә алу, комплектлау һәм алардан файдалануны тәэмин итү
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2016 – 2024 еллар
Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре еллар буенча бүленеп	<p>Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Аксубай муниципаль районы бюджеты хисабына 5029 мең сум тәшкит итә, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2016 ел-485 мең сум; 2017 ел-490 мең сум; 2018 ел-493 мең сум; 2019 ел-498 мең сум; 2020 ел - 501 мең сум. 2021 ел-501 мең сум; 2022 ел-501 мең сум; 2023 ел-780 мең сум; 2024 ел -780 мең сум.</p> <p>Искәрмә: ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.</p>

<p>Ярдәмче программаны тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре һәм бурычлары (еллар буенча ватылган нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижелелеге күрсәткечләре</p>	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2024 елга арттырылырга мөмкинлек бирәчәк: муниципаль архив биналарының архив документларын даими саклауны тәмин итүче норматив шартларга туры килү-килмәү дәрәжәсенә 90 процентка кадәр; билгеләнгән срокта архивлар тарафыннан башкарылган рәсми сорауларның өлеше бер ел эчендә кергән рәсми сорауларның гомуми күләмендә 99% ка кадәр</p>
---	---

I. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенен гомуми характеристикасы, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемалар

Аксубай муниципаль районының Архив фонды республика халыкларының тарихи-мәдәни мирасының иң мөһим өлеше булып тора, аның нигезендә жәмгыять бүгенгедән-әле үткәнне һәм киләчәккә белән таныша ала. Бу мирасны саклау кешеләргә һәм жәмгыятькә дүрләтчелек нигезләрен саклау, жәмгыятьтә рухи-әхлакый кыйммәтләргә торгызу, Ватанга карата патриотизм һәм мәхәббәт формалаштыру, кеше шәхесенен гармонияле үсеше өчен кирәк. Архивлар тарихи чорларның дәвамчанлыгы, ижтимагый процессларның эволюциясен теркәүче мөһим буын булып тора.

Архивларда саклана торган документларның сакланышын тәмин итү өчен архив бинасында һәм биналарында норматив (норматив) режимнарны саклау өчен норматив шартлар, шул исәптән оптималь (норматив) режимнар булдыру кирәк. Норматив режимнар - янгынга каршы, сак, температура-дымлылык, яктылык, санитария-гигиена.

Архивлар янғын куркынычы аеруча зур булган объектлар исәбенә керә, чөнки аларда янучы чыганаclarдагы документлар (кәгазь, пленкалар) саклана.

Муниципаль архивта 34 меңнән артык эш саклана. Фәнни-тарихи кыйммәтләрдән тыш, архивларда сакланучы документлар бик зур социаль әһәмияткә ия, чөнки аларда социаль-хокукый характердагы мәгълүмат бар. Норматив саклау режимнарын үтәмәү аркасында архив документларын югалту район гражданнын хезмәт стажлары, бүләкләүләр, реабилитация һ. б. турында кирәкле мәгълүмат алу мөмкинлегеннән мәхрүм итәргә мөмкин.

Архивларның хәвефсезлеге, документларны саклау норматив режимнарын тәмин итүнең мөһимлеген аңлап, Аксубай муниципаль районы башкарма комитеты каршындагы архив бүлеге сакланышын тәмин итү буенча максатчан эш алып бара.

Әмма, күрелгән чараларга карамастан, архив документлары хәзерге вакытта аларның сакланышын тәмин итми торган шартларда торалар.

Алга таба янғын һәм сакчылык куркынычсызлыгын ныгыту таләп ителә. Архив бинасын автоматик янғын сүндерү системасы белән жиһазларга кирәк. Иң кискен проблемаларның берсе-температура-дымлылык режимын үтәү. Аның 17-19 °С температурасы һәм чагыштырмача дымлылык нормаларында 55.6 - 85 ОСТ нигезендә, «Кәгазьдә документлар. Дүрләт саклау кагыйдәләре. Техник таләпләр» 50-55% үтәлмәве документлар картаю процессларын тизләтә. Булган кондиционерлау системалары әлеге режимның үтәлешен тәмин итми, аларны алыштыру зарур.

Сакланышны тәмин итү чаралары системасында документларны саклау мөмкинлеген бирә торган документларның иминият күчәргәләре аерым урын алып тора. Моннан тыш, бер үк вакытта булдырыла торган позитив пленкада файдалану фонды аеруча кыйммәтле документларның төп нөсхәләрен кулланудан алуны тәмин итә диярлек. Архивларда документларны

цифрлаштыру күбрэк таратыла, бу документларны янадан торгызу һәм мәгълүматны төп нөсхәләргә мөрәжәгать итмичә генә куллану өчен яңа мөмкинлекләр һәм киң перспективалар бирә. Бу эшнә активлаштыру өчен архивларга тиешле техника сатып алырга кирәк.

II. Ярдәмче программаның максаты, бурычлары һәм аны гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижәләрен һәм срокларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты-гражданның, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә архив эше белән идарә итү. Әлеге максатны тормышка ашыру Аксубай муниципаль районы архив фонды документларын һәм башка архив документларын саклау, исәпкә алу, комплектлау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итүне күздә тоту.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру срогы-2016-2024 еллар.

III. Ярдәмче программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Аксубай муниципаль районы бюджеты хисабына 5029 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча:

2016 ел-485 мең сум;

2017 ел-490 мең сум;

2018 ел-493 мең сум;

2019 ел-498 мең сум;

2020 ел - 501 мең сум.

2021 ел-501 мең сум;

2022 ел-501 мең сум;

2023 ел-780 мең сум;

2024 ел -780 мең сум.

Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерда була һәм тиешле финанс елына Аксубай муниципаль районы бюджеты проектының формалаштырганда ел саен тәгаенләнергә тиеш.

IV. Ярдәмче программаның социаль-икътисадый нәтижәләгә бәяләү

Аксубай муниципаль районы архив фонды документлары, XX гасырдан алып бүгенгә көнгә кадәр гражданның, жәмгыять һәм дәүләтнең матди һәм рухи тормышын чагылдыра һәм республика халыкларының тарихи-мәдәни мирасының, мәгълүмати һәм интеллектуаль байлыгының мөһим өлеше булып тора. Аларда аның барлыкка килү һәм үсешенә хокукый һәм оештыру нигезләре чагылдырылган, районның үсешен тәмин итү, барлык

муниципаль структураларның нәтижәле эшләвен тәэмин итү өчен кирәкле мәғлүматлар тупланган.

Ярдәмче программаны тормышка ашыру муниципаль милек булган әлеге документларны югалту куркынычын киметергә, тарихи-документаль мираска һәм районның мәғлүмат потенциалына дәүләт институтлары, мәдәният, фән эшчәнлегә, гражданның мәғлүмат алуға һәм файдалануға конституцион хокукларын тәэмин итү, шул исәптән аларның социаль ярдәменә бәйле мәсьәләләргә хәл итү өчен кирәк булган барлык тискәре нәтижәләр белән зыян китерүгә булдырмый калырга ярдәм итәчәк. Ярдәмче программаның социаль нәтижәләре булып муниципаль архив хезмәткәрләре һәм архив документларыннан файдаланучыларның иминлеген арттыру һәм хезмәт шартларын яхшырту тора.

Ярдәмче программаны тормышка ашыруның иң мөһим икътисади нәтижәсе булып янғыннар килеп чыгу нәтижәсендә матди югалтуларны һәм мөлкәтне югалтуларны минимальләштерү торырга тиеш. Янғын, шулай ук муниципаль архивларның биналарының һәм мөлкәтенең саклык дәрәжәсен күтәрү тәэмин ителәчәк.

Ярдәмче программа Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты архив бүлегә эшчәнлегенең стратегик максатына ирешүгә (район Архив фонды документларын һәм гражданның, жәмгыять, дәүләт мәнфәгатьләрендә башка архив документларын саклауны, исәпкә алуны, туплауны һәм куллануны тәэмин итү) юнәлдерелгән.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру мөмкинлек бирәчәк:

- документларны саклау өчен оптималь шартлар тудырырга;
- документларның оригиналларын югалткан яки зыян күргән очракта, документларны саклау максатларында уникаль һәм аеруча кыйммәтле документларның иминият фондын булдыру;
- күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең нәтижәлелеген һәм сыйфатын арттыру, архив документларындагы мәғлүматтан файдалану мөмкинлеген киңәйтү.